

gens Afgørelse i de Punkter, med Hensyn til hvilke der er kendt paa Bevis, vil afhænge af, om det lykkes Parterne eller ikke, at føre de forlangte Beviser. Dette var, som ovenfor nævnt, imidlertid nøjagtig ogsaa Virkningen af den tykke Beviskendelse. Lovforslagets Beviskendelse medfører saaledes, uanset at den ikke fordeler Bevisbyrden, ganske de samme Medlemmer som den tidligere tykke, og naar Lovforslaget har forsøgt at værges sig herimod ved i § 179 at foreskrive, at Beviskendelsen ikke er „bindende for Retten ved dens endelige Paastendelse af Sagen“, saa har Processkommissionen ikke kunnet undgaa at indrømme, at det modsatte dog maa blive Tilfældet, idet i sammes Motiver S. 90, efter at det først er betonet, at Beviskendelsen ikke kan forandres af Retten, siges: „Vel medfører det, at Retten kan blive nødt til at afsige en endelig Dom, hvis Uholdbarhed i Forvejen er Retten selv indlysende, fordi den hviler paa en urigtig Beviskendelse“. Til Beroligelse hedder det vel straks efter (L. c.): „at Spørgsmaalet om, hvad der behøver at bevises, vil i Reglen ikke være meget tvivlsomt eller vanskeligt“, og at der er „ringe Sandsynlighed for Feilagtigheden af en Beviskendelse“; men vi se ikke, hvorledes saadanne Ytringer skulde hæbde nogen Berettigelse, al den Stund en mangeaarig Erfaring i Tyskland, Beviskendelsens Hjem, netop har vist det modsatte og forlængst — ikke først ved Rigsloven af 30te Januar 1877 — ført til Beviskendelsens Afskaffelse. Det hedder herom i Motiverne (S. 400) til bemeldte Rigslov: „Loven, ikke Domstolen, siger Parterne, hvad de have at bevise for at gennemføre deres Paastande, og hvem af dem der har at bevise dette, ligesom Loven, ikke Domstolen, belærer Parterne om, hvad de have at anføre til Begrundelse af deres Paastande og til at inoðegaa Modpartens Paastande“. Hvad der udtales i disse Sætninger er, som bekendt, ganske stemmende med vor gældende Ret. Vi komme tilbage til, at det i Reglingsmotiverne siges, at Retsudviklingen i Tyskland „netop har tilbagelagt den Vej, som vi skulle gaa“. Nu høs os at indføre Lovforslagets Beviskendelse vilde ifølge det udviklede være ensbetydende med i dette Stykke at betræde den Vej, som man i Tyskland har forladt, for i Princippet at komme over til, hvad der gælder høs os. Endnu kan bemærkes, at Lovforslaget har adopteret ikke alene den tidligere tykke Beviskendelse, men tillige dens Stedfortræder, Bevisbeslutningen, sidstnævnte dog med den Forskel (§§ 181—82), at Lovforslaget kun undtagelsesvis vil tillade Parterne at betjene sig af andre

Bidner eller overhovedet af andre Bevisligheder end dem, hvis Førelse Retten ved Bevisbeslutningsbekretet har tilstedet. Som en Modsatning hertil kan fremhæves, at „Forslag til Lov om Strafferetsplejen“, §§ 293 ifr. 273, indrømmer Parterne Ret til at føre Bidner, som Retten har nægtet at indkalde, forudsat at de anmeldte dem betimelig og selv betoste dem førte.

Gaa vi dernæst over til at omtale Lovforslagets § 267, da skønne vi ikke bedre, end at den Forskrift, der indeholdes i samme, er uforenelig med Lovforslagets Dispositioner med Hensyn til Beviskendelsen. Vi sigte herved til den Forskrift i § 267, at Landsretten i sin Dom skal ikke alene nøjagtig gøre Rede for, hvorvidt de Kendsgjerninger ere beviste, paa hvilke den bygger sin egen Dom, men tillige skal udtale og afgøre, hvorvidt ogsaa saadanne Kendsgjerninger ere beviste, som enten en Part udtrykkelig forlanger en saadan Udtalelse om, eller som Landsretten, uagtet den ikke selv har anset dem for relevante, dog skønner, at Højesteret mulig kan tillægge Betydning. Da det nemlig er Beviskendelsens Opgave, „at fastsætte, hvad der efter de fra Parternes Side foreliggende Udtalelser behøver at bevises“ (Processkommissionens Motiver S. 10), og da fremdeles ifølge §§ 180—182 enhver Part dernæst har „at opgive, hvilke Beviser han ifølge den affagte Kendelse agter at benytte“, hvor efter Retten ved en ny Kendelse afgør, hvilke af de af Parterne opgivne Beviser det kan tillades dem at gøre Brug af (§ 181 a.), saa følger heraf, som alt tidligere berørt, at Parterne ikke kunne saa Afgang til at føre andre Beviser end for de i Landsrettens Beviskendelse som relevante betegnede faktiske Omstændigheder. Landsretten vil saaledes, naar den skal afsige sin Dom, staa uden Midler til at udtale nogen Mening om Rigtigheden eller Urigtigheden af andre af Parterne anbragte, men af Retten som irrelevante ansete Fakta af den simple Grund, at ingen Bevisførelse med Hensyn til disse har kunnet finde Sted. Angaaende denne Modsigelse imellem Beviskendelsens Betydning og Virkning og de Krav, § 267 i ovenanført Retning stiller til Landsrettens Dom, finder man i Processkommissionens Motiver, S. 122, udtalt, at man kan „være overbevist om, at de i § 267 stillede Fordringer til Landsrettens Dom ikke i Praksis vilde foranledige nogen Vanskelighed“, at „det tværtimod vistnok i det virkelige Liv er meget let at se, hvilke Omstændigheder, der muligvis kunde komme i Betragtning ved Højesteret“. Smidlertid turde ogsaa vor Erfaring fra „det virkelige